Четвъртък, 14 ноември 2019 г.

I

(Резолюции, препоръки и становища)

РЕЗОЛЮЦИИ

ЕВРОПЕЙСКИ ПАРЛАМЕНТ

P9_TA(2019)0054

Генетично модифициран памук LLCotton25 (ACS-GHØØ1-3)

Резолюция на Европейския парламент от 14 ноември 2019 г. относно проекта на решение за изпълнение на Комисията относно подновяването на разрешението за пускането на пазара на продукти, съдържащи, състоящи се или произведени от генетично модифициран памук LLCotton25 (ACS-GHØØ1-3), съгласно Регламент (ЕО) № 1829/2003 на Европейския парламент и на Съвета (D061870/04 — 2019/2856(RSP))

(2021/C 208/01)

Европейският парламент,

— като взе предвид проекта на решение за изпълнение на Комисията относно подновяването на разрешението за пускането на пазара на продукти, съдържащи, състоящи се или произведени от генетично модифициран памук LLCotton25 (ACS-GHØØ1-3), съгласно Регламент (ЕО) № 1829/2003 на Европейския парламент и на Съвета (D061870/04,

— като взе предвид Регламент (ЕО) № 1829/2003 на Европейския парламент и на Съвета от 22 септември 2003 г. относно генетично модифицираните храни и фуражи ([1]), и по-специално член 11, параграф 3 и член 23, параграф 3 от него,

— като взе предвид гласуването от 30 април 2019 г. в Постоянния комитет по хранителната верига и здравето на животните, посочен в член 35 от Регламент (ЕО) № 1829/2003, при което не беше представено становище, както и гласуването в Апелативния комитет от 5 юни 2019 г., при което отново не беше представено становище,

— като взе предвид членове 11 и 13 от Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 г. за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията ([2]),

— като взе предвид становището на Европейския орган за безопасност на храните (ЕОБХ), прието на 6 декември 2006 г. и публикувано на 14 декември 2006 г. ([3]),

— като взе предвид становището на Европейския орган за безопасност на храните относно подновяването на разрешението, прието на 17 октомври 2018 г. и публикувано на 14 ноември 2018 г. ([4]),

([1]) ОВ L 268, 18.10.2003 г., стр. 1.
([2]) ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 13.
([3]) Становище на Експертната група по генетично модифицирани организми относно заявление (референтен номер EFSA-GMO-NL-2005-13) за пускане на пазара на устойчив на глуфосинат генетично модифициран памук LLCotton25 за употреба като храна и фураж и внос и преработка съгласно Регламент (ЕО) № 1829/2003 от страна на Bayer CropScience, EFSA Journal (Бюлетин на ЕОБХ), (2006) 429, стр. 1 — 19, https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.2903/j.efsa.2006.429.
([4]) Научно становище относно оценката на генетично модифицирания памук LLCotton25 за подновяване на разрешение съгласно Регламент (ЕО) № 1829/2003 (заявление EFSA-GMO-RX-010), EFSA Journal (Бюлетин на ЕОБХ), 2018 г., 16(11):5473, https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.2903/j.efsa.2018.5473

— като взе предвид своите предишни резолюции, с които възразява срещу разрешаването на генетично модифицирани организми (ГМО) ([5]),

— като взе предвид член 112, параграфи 2 и 3 от своя Правилник за дейността,

— като взе предвид предложението за резолюция на комисията по околна среда, обществено здраве и безопасност на храните,

А. като има предвид, че с Решение № 2008/837/ЕО на Комисията ([6]) се разрешава пускането на пазара на храни и фуражи, съдържащи, състоящи се или произведени от генетично модифициран памук LLCotton25 („LLCotton25“);

Б. като има предвид, че на 2 октомври 2017 г. първият притежател на разрешението Bayer CropScience AG („заявителят“) подаде до Комисията заявление в съответствие с членове 11 и 23 от Регламент (ЕО) № 1829/2003 за подновяване на това разрешение;

В. като има предвид, че на 17 октомври 2018 г. Европейският орган за безопасност на храните (ЕОБХ) прие положително становище, което беше публикувано на 14 ноември 2018 г. ([7]);

Г. като има предвид, че в Регламент (ЕО) № 1829/2003 се посочва, че генетично модифицираните храни или фуражи не трябва да оказват неблагоприятно въздействие върху човешкото здраве, здравето на животните или върху околната среда, и се изисква от Комисията при изготвянето на решението си да взема предвид всички относими разпоредби на правото на Съюза и други обосновани фактори, свързани с разглеждания въпрос;

Д. като има предвид, че памукът LLCotton25 е създаден да бъде устойчив на хербициди на основата на глуфосинат ([8]);

Е. като има предвид, че макар консумацията на памучно масло в Европа да е относително ограничена, то се съдържа в широк спектър от хранителни продукти, включително заливки, майонеза, фини печива, шоколадови пасти за намазване и чипс; като има предвид, че памукът се използва за храна на животните главно под формата на памучно кюспе/брашно или като пълномаслено памуково семе ([9]);

Ж. като има предвид, че държавите членки са представили много критични забележки към ЕОБХ по време на тримесечния период на консултации, както по отношение на първоначалната оценка, така и по отношение на тази за подновяване ([10]); като има предвид съдържанието на тези забележки, например че въздействието на остатъците от глуфосинат и метаболитите не е взето предвид, че е спорно дали резултатите от теста за токсичност могат да се считат за верни, че не е направена задълбочена оценка на алергенността и токсикологията, че съставените от заявителя доклади за наблюдение не предоставят никакви данни в подкрепа на заключенията за липса на неблагоприятни последствия върху здравето или

([5]) В рамките на осмия си мандат Европейският парламент прие 36 резолюции, в които възразява срещу разрешаването на ГМО. Освен това по време деветия си мандат Парламентът прие следните резолюции:
— Резолюция на Европейския парламент от 10 октомври 2019 г. относно проекта на решение на Комисията за разрешаване на пускането на пазара на продукти, съдържащи, състоящи се или произведени от генетично модифицирана царевица MZHG0JG (SYN-ØØØJG-2), съгласно Регламент (ЕО) № 1829/2003 на Европейския парламент и на Съвета (Приети текстове, P9_TA(2019)0028).
— Резолюция на Европейския парламент от 10 октомври 2019 г. относно проекта на решение на Комисията за подновяване на разрешението за пускането на пазара на продукти, съдържащи, състоящи се или произведени от генетично модифицирана соя A2704-12 (ACS-GMØØ5-3), съгласно Регламент (ЕО) № 1829/2003 на Европейския парламент и на Съвета (Приети текстове, P9_TA(2019)0029).
— Резолюция на Европейския парламент от 10 октомври 2019 г. относно проекта на решение за изпълнение на Комисията за разрешаване на пускането на пазара на продукти, съдържащи, състоящи се или произведени от генетично модифицирана царевица MON 89034 × 1507 × MON 88017 × 59122 × DAS-40278-9 и генетично модифицирана царевица, съвместяваща две, три или четири от отделните събития MON 89034, 1507, MON 88017, 59122 и DAS-40278-9, в съответствие с Регламент (ЕО) № 1829/2003 на Европейския парламент и на Съвета (Приети текстове, P9_TA(2019)0030).

([6]) Решение 2008/837/ЕО на Комисията от 29 октомври 2008 г. за разрешаване пускането на пазара на продукти, съдържащи, състоящи се или произведени от генетично модифициран памук LLCotton25 (ACS-GHØØ1-3) съгласно Регламент (ЕО) № 1829/2003 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 299, 8.11.2008 г., стр. 36).

([7]) Научно становище относно оценката на генетично модифицирания памук LLCotton25 за подновяване на разрешение съгласно Регламент (ЕО) № 1829/2003 (заявление EFSA-GMO-RX-010), EFSA Journal (Бюлетин на ЕОБХ), 2018 г., 16(11):5473, https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.2903/j.efsa.2018.5473

([8]) Първоначално становище на ЕОБХ, стр. 1.

([9]) Научно становище относно оценката на генетично модифицирания памук GHB614 × LLCotton25 × MON 15985 за употреба като храна и фураж съгласно Регламент (ЕО) № 1829/2003 (заявление EFSA-GMO-NL-2011-94), EFSA Journal (Бюлетин на ЕОБХ), 2018 г.; 16(4):5213, https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/5213, стр. 17 — 18.

([10]) Забележките на държавите членки относно памук LLCotton25 могат да бъдат намерени чрез регистъра на въпросите към ЕОБХ: http://registerofquestions.efsa.europa.eu/roqFrontend/login?

околната среда, свързани с вноса и употребата на памук LLCotton25, както и че предложеният от заявителя план за общ надзор не отговаря на изискванията на приложение VII към Директива № 2001/18/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ([11]);

З. като има предвид, че в отговор на забележките на държавите членки ЕОБХ многократно е заявявал, че счита за необходимо да се проведе допълнително обсъждане между заявителите и Комисията, като отговорна за управлението на риска, във връзка с практическото прилагане на плана за мониторинг на околната среда след пускането на пазара за генетично модифицирани растения за внос и преработка;

Липса на оценка на остатъците от глуфосинат в памук LLCotton25

И. като има предвид, че в редица изследвания е доказано, че генетично модифицираните култури, които са устойчиви на хербициди, водят до по-широка употреба на тези хербициди, което до голяма степен се дължи на появата на плевели, които са устойчиви на хербициди ([12]); като има предвид, че вследствие на това трябва да се очаква, че памукът LLCotton25 ще бъде изложен на по-високи и многократни дози глуфосинат, което потенциално ще доведе до повече остатъчни количества в реколтата;

Й. като има предвид, че въпреки първоначалното разрешение за внос на памука LLCotton25 през 2008 г., одобрението за използване на глуфосинат в Съюза изтече на 31 юли 2018 г. ([13]); като има предвид, че глуфосинатът е класифициран като токсичен за репродукцията 1B и следователно отговаря на критериите за изключване, определени в Регламент (ЕО) № 1107/2009 на Европейския парламент и на Съвета ([14]);

К. като има предвид, че оценката на остатъчните вещества от хербициди и техните метаболити, открити в генетично модифицираните растения, се счита за извън правомощията на експертната група на ЕОБХ по генетично модифицирани организми и следователно не се предприема като част от процеса на разрешаване на генетично модифицирани организми; като има предвид, че това е проблематично, тъй като в генетично модифицираните растения начинът, по който добавъчните хербициди се разграждат от растенията, както и съставът, а и оттам и токсичността на продуктите от разграждането (метаболити), могат да са следствие от самата генетична модификация; ([15]);

Л. като има предвид, че съгласно Регламент (ЕО) № 396/2005 на Европейския парламент и на Съвета ([16]), който има за цел да гарантира високо равнище на защита на потребителите по отношение на максимално допустимите граници на остатъчни вещества („МДГОВ“), остатъчните количества от активни вещества, които не са разрешени за употреба в Съюза, във вносните култури за храни и фуражи, например глуфосинат, следва да бъдат внимателно контролирани и наблюдавани ([17]);

М. като има предвид, че напротив, в рамките на последната координирана многогодишна контролна програма на Съюза (за 2020, 2021 и 2022 г.) държавите членки не са задължени да измерват остатъчните количества глуфосинат в нито един продукт, включително памука ([18]); като има предвид, че не може да се изключи памукът LLCotton25 или получените от него продукти за храни и фуражи да превишават МДГОВ, които бяха въведени, за да се гарантира високо равнище на защита на потребителите;

([11]) Директива 2001/18/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 12 март 2001 година относно съзнателното освобождаване на генетично модифицирани организми в околната среда и за отмяна на Директива 90/220/ЕИО на Съвета (ОВ L 106, 17.4.2001 г., стр. 1).

([12]) Вж. например Bonny S, Genetically Modified Herbicide-Tolerant Crops, Weeds, and Herbicides: Overview and Impact, Environmental Management, януари 2016 г.; 57(1), стр. 31 — 48, https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/26296738 и Benbrook, C.M., Impacts of genetically engineered crops on pesticide use in the U.S. — the first sixteen years, Environmental Sciences Europe, 28 септември 2012 г., Vol. 24(1), https://enveurope.springeropen.com/articles/10.1186/2190-4715-24-24.

([13]) https://ec.europa.eu/food/plant/pesticides/eu-pesticides-database/public/?event=activesubstance.detail&language=BG&selectedID=1436

([14]) Регламент (ЕО) № 1107/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 21 октомври 2009 година относно пускането на пазара на продукти за растителна защита и за отмяна на директиви 79/117/ЕИО и 91/414/ЕИО на Съвета (ОВ L 309, 24.11.2009 г., стр. 1).

([15]) Такъв действително е случаят с глифосата, както е посочено в прегледа от ЕОБХ на съществуващите максимално допустими граници на остатъчни вещества (МДГОВ) за глифосат в съответствие с член 12 от Регламент (ЕО) № 396/2005, Бюлетин на ЕОБХ 2018 г.; 16(5):5263, стр. 12, https://www.efsa.europa.eu/fr/efsajournal/pub/5263

([16]) Регламент (ЕО) № 396/2005 на Европейския парламент и на Съвета от 23 февруари 2005 година относно максимално допустимите граници на остатъчни вещества от пестициди във и върху храни или фуражи от растителен или животински произход и за изменение на Директива 91/414/ЕИО на Съвета (ОВ L 70, 16.3.2005 г., стр. 1).

([17]) Вж. съображение 8 от Регламент (ЕО) № 396/2005.

([18]) Регламент за изпълнение (ЕС) 2019/533 на Комисията от 28 март 2019 година относно координирана многогодишна контролна програма на Съюза за 2020, 2021 и 2022 г. за гарантиране на спазването на максимално допустимите граници на остатъчни вещества от пестициди във и върху храни от растителен и животински произход и за оценка на експозицията на потребителите на тези пестицидни остатъци (ОВ L 88, 29.3.2019 г., стр. 28).

Н. като има предвид, че ЕОБХ установи, че очакваната експозиция на оператора на глуфосинат, когато веществото се използва за борба с плевелите в генетично модифицирана царевица, надвишава допустимото ниво на експозиция на оператора дори когато се използват лични предпазни средства ([19]); като има предвид, че експозицията на оператора е повод за особена загриженост предвид по-големите количества хербициди, използвани при устойчивите на хербициди генетично модифицирани култури;

О. като има предвид, че според неотдавнашен доклад на специалния докладчик на ООН относно правото на прехрана опасните пестициди оказват катастрофално въздействие върху здравето, като според оценките те са причина за 200 000 смъртни случая от остро отравяне годишно, 99 процента от които в развиващите се държави ([20]); като има предвид, че цел 3.9 от целите на ООН за устойчиво развитие, с които Съюзът се е ангажирал, е до 2030 г. значително да бъде намален броят на смъртните случаи и заболяванията, причинени от опасни химикали и замърсяване на въздуха, водата и почвата ([21]);

Недемократичен процес на вземане на решения

П. като има предвид, че при гласуването, проведено на 30 април 2019 г. от Постоянния комитет по хранителната верига и здравето на животните, посочен в член 35 от Регламент (ЕО) № 1829/2003, не беше изразено становище, което означава, че разрешението не е подкрепено от квалифицирано мнозинство на държавите членки; като има предвид, че при гласуването в Апелативния комитет на 5 юни 2019 г. също не беше изразено становище;

Р. като има предвид, че Комисията признава за проблематичен факта, че решенията за разрешаване на ГМО продължават да се приемат от Комисията без квалифицирано мнозинство от държави членки, което е именно изключението за разрешенията за продукти като цяло, но се е превърнало в правило при вземането на решения относно разрешенията за генетично модифицирани храни и фуражи ([22]); като има предвид, че тази практика на няколко пъти беше критикувана от председателя на Комисията като недемократична ([23]);

С. като има предвид, че по време на осмия си мандат Европейският парламент прие общо 36 резолюции, в които се възразява срещу пускането на пазара на ГМО за храни и фуражи (33 резолюции) и срещу отглеждането на ГМО в Съюза (три резолюции); като има предвид, че нямаше квалифицирано мнозинство от държавите членки в подкрепа на разрешаването на нито един от тези ГМО; като има предвид, че макар самата тя да признава наличието на недостатъци в демократичността на процеса, липсата на подкрепа от държавите членки и възраженията на Парламента, Комисията продължава да разрешава ГМО;

Т. като има предвид, че не се изисква промяна на законодателството, за да може Комисията да не разрешава ГМО, когато в Апелативния комитет не е налице квалифицирано мнозинство от държави членки ([24]);

1. счита, че проектът на решение за изпълнение на Комисията превишава изпълнителните правомощия, предвидени в Регламент (ЕО) № 1829/2003;

([19]) Заключение на ЕОБХ относно партньорската проверка на оценката на риска от употребата на активното вещество глуфосинат като пестицид. https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/pdf/10.2903/j.efsa.2005.27r, стр. 3.

([20]) https://www.ohchr.org/EN/Issues/Environment/ToxicWastes/Pages/Pesticidesrighttofood.aspx

([21]) https://www.un.org/sustainabledevelopment/health/

([22]) Вж. например обяснителния меморандум към законодателното предложение на Комисията, представено на 22 април 2015 г., за изменение на Регламент (ЕО) № 1829/2003 по отношение на възможността на държавите членки да ограничават или забраняват употребата на генетично модифицирани храни и фуражи на своята територия, както и в обяснителния меморандум към законодателното предложение на Комисията, представено на 14 февруари 2017 г., за изменение на Регламент (ЕС) № 182/2011.

([23]) Вж. например встъпителното изявление на пленарното заседание на Европейския парламент, включено в политическите насоки за следващата Европейска комисия, (Страсбург, 15 юли 2014 г.) или речта за състоянието на Съюза от 2016 г. (Страсбург, 14 септември 2016 г.).

([24]) Комисията „може“, а не „трябва“ да продължи с издаването на разрешение, ако в Апелативния комитет няма квалифицирано мнозинство от държави членки в съответствие с Регламент (ЕС) № 182/2011 (член 6, параграф 3).

2. счита, че проектът на решение за изпълнение на Комисията не е в съответствие с правото на Съюза, тъй като е несъвместим с целта на Регламент (ЕО) № 1829/2003, която в съответствие с общите принципи, определени в Регламент (ЕО) № 178/2002 на Европейския парламент и Съвета ([25]), е да се гарантира основа за осигуряването на висока степен на защита на живота и здравето на човека, на здравето на животните и на хуманното отношение към тях, на околната среда и на интересите на потребителите по отношение на генетично модифицираните храни и фуражи, като едновременно с това се гарантира ефективното функциониране на вътрешния пазар;

3. отправя искане към Комисията да оттегли своя проект на решение за изпълнение;

4. потвърждава отново ангажимента си за постигане на напредък в работата по предложението на Комисията за изменение на Регламент (ЕС) № 182/2011; призовава Съвета спешно да постигне напредък в работата си във връзка с разглежданото предложение на Комисията;

5. призовава Комисията междувременно да преустанови разрешаването на ГМО, когато държавите членки не представят становище в Апелативния комитет, било то за отглеждане или за употреба като храна и фураж, в съответствие с член 6, параграф 3 от Регламент (ЕС) № 182/2011;

6. призовава Комисията да не разрешава устойчиви на хербициди генетично модифицирани култури, докато рисковете за здравето, свързани с остатъчните вещества, бъдат цялостно изследвани поотделно за всеки конкретен случай, което изисква пълна оценка на остатъчните вещества от пръскането на генетично модифицирани култури с добавъчни хербициди, техните метаболити и всякакви комбинаторни ефекти;

7. призовава Комисията да включи изцяло оценката на риска от използването на добавъчни хербициди и техните остатъчни вещества в оценката на риска от генетично модифицирани растения с поносимост към хербициди, независимо дали съответното генетично модифицирано растение е предназначено за отглеждане в Съюза или ще се внася в Съюза за използване в храни или фуражи;

8. призовава Комисията да не разрешава вноса на каквито и да било генетично модифицирани растения за употреба като храни или фуражи, при които е създадена устойчивост на активно вещество на хербицид, което не е разрешено за употреба в Съюза;

9. настоятелно призовава Комисията да разглежда задълженията на Съюза по силата на международни споразумения, например Парижкото споразумение относно изменението на климата, Конвенцията на ООН за биологичното разнообразие и целите на ООН за устойчиво развитие, като „съответни разпоредби на правото на Съюза“ и/или „законни фактори“ съгласно Регламент (ЕО) № 1829/2003 и да им придава тежестта, която заслужават, както и да съобщава как те са били отчетени в процеса на вземане на решения;

10. възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция съответно на Съвета и на Комисията, както и на правителствата и на парламентите на държавите членки.

([25]) Регламент (ЕО) № 178/2002 на Европейския парламент и на Съвета от 28 януари 2002 година за установяване на общите принципи и изисквания на законодателството в областта на храните, за създаване на Европейски орган за безопасност на храните и за определяне на процедури относно безопасността на храните (ОВ L 31, 1.2.2002 г., стр. 1).